

ДОВІДКОВО

Відповідно до статті 12 (пункт 14) Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» — військовослужбовцям Збройних сил України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України та інших військових формувань, які беруть участь у виконанні завдань щодо здійснення антитерористичної операції у східних та південно-східних областях України гарантовано дотримання їхніх прав на безоплатне отримання земельних ділянок із земель запасу державної (комунальної) власності для будівництва та обслуговування жилого будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), ведення садівництва, особистого селянського господарства та індивідуального дачного будівництва.

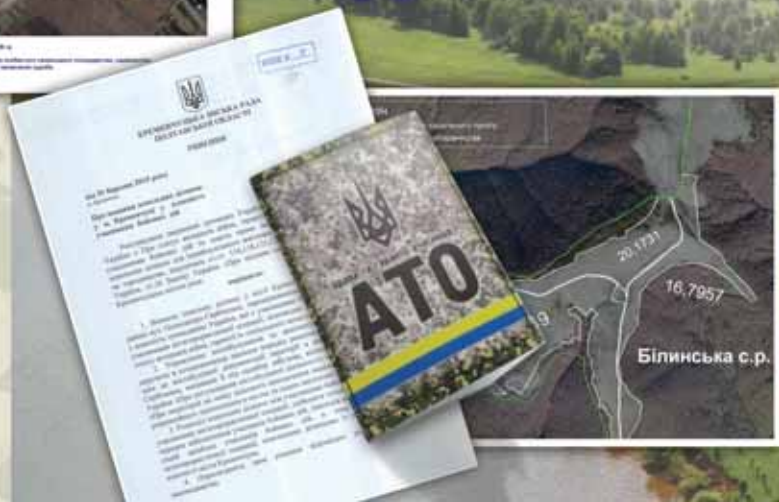
Максим МАРТИНЮК:

“ПРОЦЕС ВИДІЛЕННЯ ЗЕМЛІ УЧАСНИКАМ АТО

тримаю ПІД ОСОБИСТИМ КОНТРОЛЕМ”

1. Земельні ділянки в АТО

Ветеранів більшає. Вони молодшають. Сивина на їхніх скронях — не вікова ознака, а свідчення того, що пережили ці люди, ставши у найскрутніший для держави час на захист рідної землі.

Саме допомога та максимальне сприяння учасникам антитерористичної операції в реалізації їхнього конституційного права на отримання земельних ділянок є пріоритетом у роботі Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру. Про це заявив голова відомства Максим МАРТИНЮК на брифінгу в Кабінеті Міністрів 12 лютого.

— **М**айже рік тому, заступаючи на посаду Голови Держгеокадастру, я декларував, що у служби, попри широкий спектр завдань, що стоять перед нею, немає більш важливого, ніж забезпечення землею воїнів, які боронили і продовжують боронити територіальну цілісність на сході країни, — констатував Максим Мартинюк. — Я взяв це питання під особистий контроль і вимагаю відповідного ставлення від усіх працівників. Але якщо ми не будемо вибудовувати цю роботу системно, то просто зайдемо у глухий кут. Бо у нас весь час збільшується кількість демобілізованих учасників АТО. Відповідно зростає масштаб проблеми.

Один із успішних прикладів систематизації цієї роботи — ми

зарезервували в достатній кількості земельні ділянки для учасників АТО, які брали участь, зараз перебувають там, і хто братиме участь в антитерористичній операції на сході нашої держави. Я примусив кожного керівника обласних управлінь особисто відвідати всі ті земельні площі, які зарезервовані для наших воїнів, аби пересвідчитися, що та земля може бути використаною або для забудови, або для ведення сільського господарства — залежно від того, для чого вона виділятиметься.

На сьогодні в нас знаходиться понад 100 тисяч заяв від учасників АТО і членів їхніх сімей на отримання земельних ділянок. Із них по 70 відсотках заяв вже внесено позитивні рішення. Навіть у випадках відмови заявникам робота з ними продовжується. Основною причиною відмови є дві підстави. Перша — коли учасник АТО вже використав своє право на безоплатну приватизацію. Тоді ми пропонуємо йому скористатися цим правом для іншої категорії земель. Друга підстава для відмови — коли земельна ділянка, на яку претендують учасники АТО, раніше комусь уже передана. Таких випадків небагато, але вони є. І всі ці випадки перебувають на контролі у наших керівників. На жаль, з різним ступенем успіху — це людський фактор.

Хочу зазначити: враховуючи кількість проблемних ситуацій, які виникали і виникають, ми прийняли рішення про створення при Держгеокадастрі спеціального Центру сприяння виділенню земель учасникам АТО. Його завдання — оперативно реагувати на всі проблемні питання, які виникатимуть щодо передачі земель у власність учасникам АТО. Діяльність такого Центру при Держгеокадастрі відбуватиметься в абсолютній коор-

ДОВІДКОВО

Надання у власність земельних ділянок здійснюється у порядку, визначеному статтею 118 Земельного кодексу України, за умови, що учасник бойових дій не скористався своїм правом на безоплатне отримання у власність земельної ділянки та надав відповідний документ, що посвідчує його участь в антитерористичній операції (посвідчення, довідка, наказ тощо).

Земельні ділянки можуть бути надані військовослужбовцям у власність у межах норм безоплатної приватизації, визначених статтею 121 Земельного кодексу України, а саме у таких розмірах: для ведення садівництва — не більше 0,12 га; для ведення особистого селянського господарства — не більше 2,0 га; для будівництва і обслуговування жилого будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка) у селах — не більше 0,25 га, в селищах — не більше 0,15 га, в містах — не більше 0,10 га; для індивідуального дачного будівництва — не більше 0,10 гектара.

динації з обласними центрами, які створені при облдержадміністраціях. І через постійний обмін інформацією, сподіваюся, ми значно покращимо сервіс виділення землі учасникам АТО.

ДОВІДКОВО

Для Центру буде виділено окремих кабінет у приміщенні Держгеокадастру, в якому проводитиметься постійний прийом учасників АТО, надаватимуться консультації та прийматимуться заяви. Планується, що в ньому постійно буде присутній фахівець Держгеокадастру, а також залучений радник — учасник АТО, який контролюватиме дотримання процедур та збереження балансу інтересів між самими військовослужбовцями. Також в робочу групу заочно входять фахівці Держгеокадастру різного профілю, які можуть бути оперативно залучені для консультацій в разі потреби.

У Центрі можна буде ознайомитися з атласами вільних земельних ділянок, зарезервованих для учасників АТО, зразками та шаблонами клопотань, а також зробити копії документів.

Центр допомоги учасникам АТО почне працювати в березні 2016 року.

Останнім часом у нас було дві проблемні ситуації, які, крім всього іншого, потрапили і в інформаційний простір. Йдеться про випадок у Закарпатській області, де з'явилася і набула широкого розголосу інформація, що нібито землі, які працівниками Держгеокадастру призначалися для учасників АТО, передані іншим особам. Ми детально і дуже швидко відреагували на це повідомлення (воно з'явилося в неділю пообіді, а в понеділок ми вже мали точну інформацію). Думаю, підлеглі Геннадія Геннадійовича Москаля некоректно поінформу-

вали його. Ті землі, про які йшлося, дійсно передбачалися для учасників АТО. Вони дійсно на сьогодні їм не надані. Але проблема в тому, що зазначені землі розташовані на території обласного центру і розпорядження ними відноситься виключно до компетенції Ужгородської міськради. Тобто, працівники Держгеокадастру не могли робити і не робили з цими землями ніяких дій.

До речі, органи місцевого самоврядування, на жаль, майже в половині випадків відмовляють учасникам АТО в наданні ділянок, мотивуючи тим, що в них немає вільних земель. Іноді органи місцевого самоврядування приймають парадоксальні рішення. Так, міська рада одного з районів Вінницької області прийняла рішення про передачу учасникам АТО земельних ділянок в оренду на два роки. Логіка такого рішення абсолютно незрозуміла, оскільки виділення земельних ділянок — це та невеличка компенсація за героїзм і самопожертву, які держава Україна може надати учасникам АТО. Тож після мого втручання, міська рада змінила своє рішення — земля була передана не в оренду, а у власність. Більше того, ми по тому району Вінниччини вишукали додаткові резерви і забезпечили земельними ділянками всіх учасників АТО, які проживають на території цього міста.

Друга конфліктна ситуація у нас виникла в Кіровограді. Знову ж таки щодо забезпечення землею учасників АТО. На жаль, це переросло в публічні протести. Наша реакція теж була достатньо швидкою. Але, по-перше, ми взагалі були дещо здивовані виникненням проблемної ситуації у Кіровоградській області, оскільки вона перебуває в числі найкращих за темпами передачі землі учасникам АТО. Буквально в грудні ми передали там 190 га земель. З початку року — майже 100 наказів було

видано на розробку проектів землеустрою учасникам АТО. І, відверто кажучи, коли з'ясували ситуацію, в область терміново відбула наша комісія. Керівник обласного управління Держгеокадастру була відсторонена на час проведення службового розслідування. Але перші результати перевірки показують, що справді частково проблема виникла через неякісну роботу обласного управління, насамперед, через відсутність комунікації між учасниками АТО і його працівниками.

На жаль, для учасників АТО немає окремих спеціальних процедур — вони такі самі, як і для всіх громадян. Коли людина отримує перший наказ на розробку проекту землеустрою і за півроку не може довести цю справу до логічного завершення, то терпець може урватися в будь-кого. Тому в Кіровограді ця проблема була частково пов'язана з неналежним виконанням своїх обов'язків керівництвом обласного управління. А частково ситуацією скористалися деякі політичні сили, які намагаються в такий сумнівний спосіб набути собі політичних дивідендів (хоча б місцевого рівня). На сьогодні проблему в Кіровограді вважаю врегульованою. Ми провели зустрічі з учасниками АТО, організували робочу групу з усунення недоліків у проектах землеустрою. Розпочалася робота з передачі земель. Зараз вже йде масове підписання наказів другої черги проектів землеустрою.

ДОВІДКОВО

Станом на 11 лютого 2016 року до органів місцевого самоврядування та територіальних органів Держгеокадастру учасниками АТО подано 104378 заяв на отримання земельних ділянок. Найбільше заяв подано у Київській (9932), Львівській (9503), Миколаївській (6032), Волинській (5584) та Житомирській (5278) областях.

Журналісти поцікавилися в очільника Держгеокадастру Максима Мартинюка таким:

— Чи може учасник АТО перевірити правомірність відмови надання земельної ділянки?

— На жаль, це складно перевірити, оскільки в таких випадках відповіді мегаказуїстичні. І підставою для відмови є не відсутність вільної землі як такої, а брак землі, яка була проінвентаризована, виявлена як вільна і готова для передачі учасникам АТО чи іншим категоріям громадян. Думаю, текст такої відповіді відпрацьований, відшліфований до бездоганності в органах місцевого самоврядування з 2002 року, відтоді, як набув чинності новий Земельний кодекс. І це така річ, яку перевірити практично неможливо. Якраз такі випадки є однією з причин конфліктів. Але там, де міська влада працює з людьми і шукає варіанти позитивного вирішення питання, то там його і знаходять. Ми намаємося все це компенсувати. У нас єдина область, де відчувається суттєвий дефіцит землі, — це Київська. Тут у нас є окремий блок проблем. Їхня суть в тому, що всі учасники АТО в Києві (їх чимало), а також в області (найбільше їх у Білій Церкві) мають отримати землю. Плюс активна економічна діяльність в Київській області за останні 20 років призвела до того, що фактично всі землі вже були розподілені. І ми не можемо надати землі в тих обсягах, які хлопці хочуть отримати. Але ми в діалозі. Як правило, ми всі проблеми з виділення земель в населених пунктах беремо на себе і за рахунок приміських територій задовольняємо запит.

— Куди потрібно звертатися, якщо є письмова відмова?

— По-перше, якщо учаснику АТО відмовили, в нього завжди залишається можливість звертатися до того органу, який відмовив (йдеться про орган місцевого само-

врядування). Якщо так вирішити питання не вдалося, то він завжди має можливість звернутися до органу Держгеокадастру. Інформацію можна отримати в різний спосіб: прийти на особистий прийом до керівника, отримати на нашому офіційному сайті інформацію про ті масиви земельних ділянок, які зарезервовані для учасників АТО, або звернутися на нашу гарячу лінію. Звичайно, ми не зможемо запропонувати ділянку для індивідуального житлового будівництва, але зможемо надати ділянку під садівництво. Наприклад, це буде в приміській зоні. Насправді, вона мало чим буде відрізнятися від земельної ділянки під індивідуальне житлове будівництво.

— Коли виділяється земля, чи перевіряється участь заявника в АТО — чи справді він є таким?

— На жаль, чим ближче земля знаходиться до великого міста, тим вища її ціна, і тим більше бажаючих її отримати в незаконний спосіб. Не можу сказати, що підробка документів про участь в АТО є якоюсь масовою, оскільки хлопці знають один одного в обличчя, вони згуртовані, самоорганізовані. І це їх позитивно вирізняє. І ми, до речі, вдячні учасникам АТО за те, що вони й нас стимулюють до активної роботи. Насправді, не можу сказати, що є велика проблема з наявністю підроблених документів. Іноді таке зустрічається. Але в нас налагоджена чітка взаємодія з відповідними підрозділами Міністерства оборони і МВС, іншими структурами, підрозділи яких беруть участь в АТО.

— Скільки земельних ділянок вже виділено для учасників АТО за останній рік. В яких містах і областях їх надано найбільше, а також скільки ще планується виділити у найближчий час?

— Виділено майже 17,5 тисяч земельних ділянок, загальна площа

яких понад 11 тис. га. У тому числі Держгеокадастром було виділено понад 13 тис. земельних ділянок загальною площею майже 10,5 тис. га. Тобто, переважна більшість землі була надана за рахунок держави. Найбільше земельних ділянок надано у Львівській, Волинській, Київській, Вінницькій, Кіровоградській областях. Найменше земельних ділянок передано у Чернівецькій, Запорізькій, Полтавській областях. Причому, у Чернівецькій області це відбулося внаслідок того, що сама по собі область найменша за площею і там не так багато учасників АТО. А Запоріжжя і Полтавщина, на жаль, це — аутсайтери, і ми це визнаємо. Працюємо над тим, аби збільшити кількість наданих ділянок і задовольнити запити усіх учасників АТО. Наскільки мені відомо, депутати Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю зараз працюють над виписуванням закону, який має чіткіше визначати соціальні гарантії учасників АТО, у тому числі, і щодо виділення земельних ділянок. А поки що діємо за таких умов, внаслідок чого перманентно в різних місцях виникають конфлікти. Але ми вже досягли того, що питома вага ситуацій, які вимагають оперативного реагування і вирішення, як то кажуть, «у ручному режимі», значно зменшилася. Ми прагнемо, щоб їх взагалі не було. Тобто, система має працювати, правила повинні бути одні для всіх.

Андрій МИХАЙЛИК

ДОВІДКОВО

Телефон гарячої лінії
Держгеокадастру

0 800 300 808,

години роботи:

8.00-20.00,

з понеділка до п'ятниці.

Дзвінки в межах України —
безкоштовні.